

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Ciocovana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corniareva, Creditul, Crișana, Cugiereana, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Hondoleana, Hunedoara, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Jiana, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Orașiciana, Orientul, Panciovana, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilea-mare), Rîureana, Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selțeana, Sentinela, Șercădiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnavoana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărandeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Bilanțul „Victoriei”.

Nici unul din bilanțurile număroaselor noastre institute de bani — abstrăgând de cel al „Albinei” — nu este așteptat an de an cu atâta interes de publicul nostru mare și cercurile noastre specialiste, ca bilanțul institutului „Victoria” din Arad. Și interesul acesta este foarte firesc. „Victoria” este nu numai, cea mai puternică și prima bancă românească, după „Albina”, bancă care a trecut și ea de mult peste însemnătatea locală, ce o au cele mai multe bănci ale noastre, ci este și un institut, care de câțiva ani încoace face an de an progrese extraordinare pe calea dezvoltării și consolidării.

Intemeiată la anul 1887 cu un capital de K 200.000, „Victoria” și-a urcat treptat capitalul la 1893 la K 600.000 și la 1905 la K 1.200.000, iar acum se află în preajma unei noue urcări a capitalului ei social, la suma de K 2.500.000 cu care se ridică totodată la rangul celor mai mari bănci de provincie din întreaga țară. Toate urcările de capital de până acum „Victoria”, le-a efectuat, ca nici una din celelalte bănci mari ale no-

stre, impunând acționarilor însemnate sacrificii bănești în scopul augmentării extraordinare a fondurilor de rezervă ale societății. În modul acesta și — de sine înțeles — pe lângă dotații anuale corăspunzătoare din profitul net, ea a reușit să-și creeze până la finele anului 1910 fonduri de rezervă în sumă de aproape K 1.050.000, urmând și în privința mărimii acestor fonduri imediat la locul al doilea după primul nostru așezământ financiar.

În urma considerabilelor sale fonduri proprii, urcate treptat până la suma de aproape K 2 1/2 milioane, și prin destoinicia și agilitatea conducătorilor sei, „Victoria” a ajuns să întrețină deja de zeci de ani întinse și avantajoase legături de afaceri cu număroase bănci de primul rang din monarhie, legături, cari i-au făcut cu puțință a da din ce în ce o dezvoltare mai mare afacerilor sale și a împlini totodată și o importantă misiune național-economică în raionul său de afaceri, aflător mare parte în părțile expuse ale granițelor românismului.

Dezvoltarea treptată a afacerilor „Victoriei” în ultimii 10 ani ne-o arată următoarele cifre:

	Active K	Escont K	Capital K	Rezerve K	Depuneri spre fructificare K	Profit net K
1900	4.492.475	3.357.554	600.000	288.546	3.080.366	90.643
1905	9.886.266	7.705.891	1.200.000	771.273	5.171.879	147.678
1907	11.263.546	8.362.509	1.200.000	931.695	6.003.765	185.566
1908	12.443.538	9.296.535	1.200.090	991.968	6.820.492	190.360
1909	14.992.417	11.278.645	1.200.000	1.015.600	8.899.316	200.558
1910	19.387.755	14.096.713	1.200.000	1.044.543	11.565.453	238.336

Ce privește în special bilanțul anului de gestiune 1910, acela s'a încheiat, în compație cu bilanțul anului precedent, extraordinar de favorabil. Totalul activelor a crescut cu aproape K 4.400,000 la rotund K 19.400 000, venitul brut cu aproape K 224 000 la K 1.165,000, iar profitul net cu circa K 38,000 la K 238,338 — ceea ce corăspunde la o rentabilitate de 19·86% ale capitalului social de K 1.200,000. — „Victoria“ cultivă cu predilecție Escontul de cambii, care incluzive Cambiile cu acop. hipot. se cifrează în ultimul ei bilanț cu considerabila sumă de aproape K 14.100,000, arătând față de anul 1909 un spor de circa K 2.800,000 și formând circa 73% ale activelor. Alte active ușor mobilizabile mai sunt Efectele publice, cifrându-se în total cu K 825,190, și arătând față de 1909 o creștere de circa K 18,000.

Imprum. hipotecare, după sumă, a doua poziție a activelor, au crescut față de 1909 cu circa K 700,000 la K 2.636,190; iar Creditele de cont-curent se cifrează cu K 380,288 (în 1909 K 234 679). Intre active mai remarcăm poziția Interese transitoare restante cu minimala sumă de K 13,549, care împreună cu însemnata sumă de K 203,041 a Intereselor transitoare anticipate, din pasive, dovedește soliditatea și realitatea bilanțului și existența unor considerabile rezerve latente.

Dintre pasivele bilanțului atrage atenția, prin mărimea ei, poziția Depozite spre fructificaare, care se cifrează cu impozanta sumă de K 11.565,453, (arătând față de 1909 o creștere de circa K 2.700 000) și este o dovadă evidentă a încrederii crescânde a publicului mare românesc și străin față de „Victoria“. Creșterea Escontului cu K 2.800,000 a provocat și o creștere de circa K 1½ mil. a Reescontului, care prezintă starea de K 4.804,310 și formează circa 34% ale escontului. Venitul brut cu toată dezvoltarea considerabilă a escontului arată numai o creștere de rotund K 224,000 la K 1.165,517; detragând din această sumă cheltuelile de K 927,181 rezultă ca profit net suma de K 238,336, din care, conform informațiilor ce avem, direcțiunea propune adunării gener. convocată pe 19 crt. distribuirea unei dividende de 10% = K 20 de cupon ca și în anul trecut.

Cu rezultatele obținute până acum, materiale și morale, conducătorii și acționarii „Victoriei“ pot fi deopotrivă mulțămiiți. Continuând și în viitor politica de consolidare urmată până acum, „Victoria“ nu numai își va menține locul ce-l ocupă azi între băn-

cile noastre, ci se va ridica în scurtă vreme între cele mai de frunte bănci din întreaga țeară.

Adunarea generală jubilară a „Economului“ din Cluj.

Sâmbătă în 11 Martie n. c. și-a ținut institutul de credit și economii „Economul“ din Cluj adunarea sa generală jubilară, în prezența a 51 acționari.

Adunarea generală, a fost prezidată de noul prezident al direcțiunii dl *Eugen Bianu* și a decurs în perfectă ordine, demnă de sărbătoarea jubilară a existenței de 25 ani a institutului.

Raportul direcțiunii la propunerea acționarului Dr. Ioan Oltean, avocat în M.-Ludoș a fost luat unanim la cunoștință. Bilanțul și propunerea pentru distribuția profitului net, conform căreia institutul plătește pentru anul 1910 o dividendă de 7%, deasemenea au fost primite unanim, la propunerea acționarului Ariton Popa, protopop în Reghinul-săsesc. Conform acestei propuneri profitul net de K 70,626·11 s'a împărțit cum urmează:

7% dividendă și supradividendă acționarilor K 28,000. 10% pentru scopuri filantropice K 5,061·62, din cari: 5% pentru fondul de zidire al bisericii gr.-cat. din Cluj, administrat de institut K 2,531·31. 5% împărțind prin adunarea generală K 2,531·31. 10% tantiemă direcțiunii K 5,062·61. 4% tantiemă directorului executiv K 2,025·04. 8% tantiemă funcționarilor K 4,050·09. 5% tantiemă comitetului de reviziune K 2,531·31. 2% tantiemă comitetului de reviziune, membri externi K 1,012·52. 5% fondului de pensuni K 2,531·31. 7% fondului special de rezervă K 3,543·82. 2% fondului de rezervă K 1,012·52. Dotarea serviciului informator (din cari K 500 opuri literare) K 2,500. Remunerația personalului, care nu se împărțesește din tantiemă K 1,400. Parohiei române gr.-cat. pentru susținerea școlii române gr.-cat. din Cluj (dotația anuală conform deciziei adunării generale din 1907) K 2,200. Dotația anuală a fondului „Dr. Alexandru Mocsonyi“ pentru ajutorarea școlilor profesionale K 1,500. Fondului cultural al arhidiecezei gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, rata II. din contribuția de K 1,000: K 250. Mesei studenților academiei „Dr. Aurel Mureșianu“ din Cluj K 300. Ambulanței „Ioan Petran“ pentru bolnavii lipsiți K 200. Fondului special de rezervă, dotație extraordinară K 6,000. Fondului de pensuni dotație extraordinară K 1,444·27.

Ca un fapt demn de recunoștință relevăm, că institutul „Economul“ în raport cu progresele realizate, a ținut seamă mai ales și de instituțiile culturale și filantropice, pe cari le-a împărțit în anul acesta cu suma de K 9,512·62 (13·5% a profitului anual).

La cele două locuri devenite vacante în direcțiune au fost aleși cu totalitatea voturilor domnii *Eugen Bianu*, mare proprietar în Făget și *Dr. Amos Francu*, director executiv; deasemenea au fost realeși membrii direcțiunii sortiți domnii *Ladislau Papp* și *Dr. Coriolan Pop*, iar comitetul de reviziune a fost reales neschimbat în persoana d-lor: Ioan Butean, Ioan Godolan, Iosif Lissai, A. C. Domșa, Iuliu Marțian, Simion Pop și Gavrilă Popu.

În oarele de după amiază, s'a ținut în sala de ședințe a institutului o conferință a direcțiunii cu mem-

brii comitetului de reviziune, funcționarii și informatorii institutului. In această conferență:

1. S'a tratat chestiunea informatorilor, cari slujesc la mai multe bănci și inconvenientele, ce urmează de aici. La propunerea informatorului *M. Hodărnău* s'a decis înoirea circularei, prin care se statorește incompatibilitatea de a servi deodată mai multe institute ca informator.

2. S'a făcut apel pentru dezvoltarea mai departe a reuniunilor sistem Raiffeisen și la propunerea preotului *Ioan Isaicu* s'a recunoscut necesitatea înființării magazinelor de lemne și de bucate în comunele Feneșul-săsesc și Gilău.

3. S'a luat act, că în urma studiilor făcute, în locul reuniunii agricole plănuite pentru valorizare și mijlocire, „Economul” va căuta să dea soluțiune întregei probleme agrare din această regiune, în cadrul nouilor sale statute.

4. In vederea înființării societății de asigurare „Fortuna”, informatorii au luat angajament de a sprijini acțiunea, încât institutul „Economul” ar primi reprezentanța generală în Cluj.

5. In urmă s'a luat act de tratativele ce s'au urmat cu „Reuniunea pentru asigurarea vitelor din Orăștie” și s'a pus în vedere înfățișarea la conferența inițiată de „Economul” cu concursul domnului Vasile C. Osvadă.

6. S'a promis tot sprijinul conferențiarului Asociațiunii invitat de „Economul”.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Prezentarea cambiei. In absența membrilor direcțiunii, cambia poate fi prezentată în mod legal și funcționarului aflat la institut, chiar și în caz când funcționarul din chestiune nu este îndreptățit a reprezenta societatea.

(Curia reg. sub Nr. 499/910 IV dela 19 Octomvrie 1910).

Responsabilitatea subscriitorului de acții nominative. Celce a semnat acții nominative este responsabil pentru plățirea integrală a valorii acțiilor subscribe, chiar și atunci, când înainte de liberarea acțiilor definitive, societatea ar fi liberat certificate interinale la portor.

(Curia reg. sub Nr. 779/1910, dela 19 Ianuarie 1910).

Libelul de depozit, ca hârtie de valoare la portor. Dacă conform statutelor institutului, indicate pe libelul de depozit, suma cuprinsă în libel se plătește prezentatorului libelului, atunci acest libel de depozit se consideră ca hârtie de valoare la portor.

(Curia reg. Nr. 628/1910 dela 13 Ianuarie 1911).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Martie 1911.

Situația piețelor internaționale de bani continuă a fi favorabilă. Banca Angliei, precum am semnalat în raportul nostru din urmă, și-a redus în săptămâna trecută etalonul oficial dela $3\frac{1}{2}\%$ la 3% . Exemplul ei va fi urmat, probabil în curând, și de Banca imper.

germană, deși deocamdată observă o ținută rezervată din cauza cererilor mari, ce a avut de satisfăcut la medio. In Paris banii sunt abundanți și capitaluri franceze se oferă continuu în străinătate

Discontul privat cotează în London $2\frac{1}{2}\%$, în Berlin $3\frac{1}{8}\%$ și în Paris $2\frac{5}{8}\%$.

In piața internă de bani situația este neschimbată. Ofertele de bani din Viena sunt mai rare, dar și cererile se mișcă între cadre normale, pe cari le satisfac băncile mari din Budapesta. Discontul privat a cotat în ultimele zile în Viena cu $3\frac{3}{4}\%$ și în Budapesta cu $3\frac{7}{8}\%$.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„Banca Poporală”, societate pe acții în Zagra și-a ținut a IV-a adunare generală ordinară la 12 Februarie 1911. Bilanțul pro 1910 prezentat cu această ocaziune prezintă: Active K 122,300, venitul brut atinge cifra de K 12,900, iar profitul net este de K 6,800. Față de anul anterior Activele sunt în creștere cu K 21,300, venitul brut cu K 2,800, iar cel net cu K 1,300. La Active se remarcă: Escontul cu K 96,800 (în 1909 K 85,700) și Creditele fixe cu K 16,800 (în anul 1909 K 11,500). A avut și „Depuneri proprii” K 5,100. In Pasive vedem o creștere de K 17,400 la Depuneri spre fructificare, arătând acestea starea de K 59,300.

„Steaua”, institut de economii și credit, societate pe acții în Petrovosele. Bilanțul pro 1910 (al XIII-lea dela înființare) al acestui institut prezintă K 894,500 active, K 69,000 venit brut și K 18,400 profit net. Față cu anul 1909 creșteri de K 165,000, de K 10,800 și de K 200 (această din urmă creștere e destul de mică față cu creșterea Activelor și a Venitului brut). A crescut Escontul cu circa K 100,000 și Imprumuturile hipotecare cu circa K 48,000 din Active, iar din Pasive arată Reescontul o creștere de aproape K 77,000, apoi Depunerile de circa K 9,000 și Rezervele peste K 14,000, cifrându-se cu 31 Decemvrie 1910: Escontul cu K 523,000, Hipotecarele cu K 294,000, apoi Reescontul cu K 312,500, Depunerile cu K 258,500 și Rezervele cu K 50,800.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

După rapoartele oficiale sosite la ministeriul agriculturii despre starea sămănturilor din toată țara se constată următoarele:

Frigul și ninsoarea din Februarie au influențat în mod binefăcător pământurile din întreaga țară, cu foarte puține excepțiuni. Pe unele locuri adecă zăpada căzută nu a fost de ajuns ca să acopere sămănturile și să le scutească de îngheț. In schimb însă gerul a stărpit șoarecii de câmp, așa de stricăcioși pentru tot felul de sămănturi. Deodată cu timpul mai uscat și cu domolirea frigului de pe la finele lui Februarie, în multe locuri situate mai la șes s'au început lucrările afară la câmp. Pe șesul Ungariei au și sămănat deja în mare parte ovăsul, orzul și nutrețurile. Pământul se lucrează foarte bine și ușor.

Sămănturile de toamnă se prezintă în general destul de bine. Au răsărit aproape preste tot locul bine și stricăciunile de șoareci și insecte nu sunt așa

de însemnate cum se credea, după cât a fost de nefavorabilă toamna și iarna. Rădăcina bucatelor nu au nimic-o șoarecii, ci stricăciunile acestora constau mai mult numai în aceea, că pe alocurea au ros patele eșite din pământ, ceea ce însă în cele mai multe locuri s'a cam îndreptat și este speranță și putință să se mai îndrepte. Numai în foarte puține locuri au fost siliți economii să are din nou pământurile sămănate din toamnă. Teritoriile sămănate cu nutrețuri artificiale se văd pe alocurea stricate de șoareci în așa măsură încât nu se mai pot îndrepta. Aceasta mai ales la sămănăturile de lătnă. De altfel lipsă de nutrețuri nu se prea simte. — Lucrările pregătitoare de primăvară au început în multe locuri și la vii și grădini. Au început deja a se desgropa vițele de vie și chiar a se curăți pomii și a se nimici omida. — Vitele au erinat în general bine și boala de unghii și de gură a cam încetat aproape preste tot locul în țară.

CRONICA.

Necrolog. Dr. Petru Șpan, profesor seminarial, membru în direcțiunea institutului „Codru” în Lupșa și în comitetul de supraveghiere al „Luminii” în Sibiu, membru al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură” din Sibiu etc. a încetat din viață Marți, în 14 crt. în etate de 51 ani.

Cu defunctul s'a stins, prea de timpuriu, un bărbat talentat, onest și muncitor al neamului nostru.

Asociația revizorilor ungari. La 5 crt. și-a ținut în Budapesta adunarea generală de constituire „Asociația revizorilor ungari” („Magyar revizori szövetség”) inițiată de deputatul Dr. Hantos Elemér. Adunarea a fost prezidată de fostul secretar de stat Sterényi I. Scopul noii asociații este a încetățeni și populariza în Ungaria instituția revizorilor, a pregăti normarea calificației și situației de drept a revizorilor, a crea un corp de revizori la nivel corăspunzător, a organiza și revizul pe lângă garanția morală a asociației administrația institutelor de bani și a altor întreprinderi, a da opinii în chestii de specialitate în legătură cu agendele de revizie și a răspândi cunoștințele de specialitate în chestii de revizie.

Prezident al „Asociației” a fost ales I. Sterényi, viceprezident Dr. E. Hantos, iar în direcțiune 27 de directori, vice-directori și înalți funcționari dela diferite bănci și întreprinderi din capitală și provincie, între cari și redactorul revistei noastre.

Cursuri de pomicultură. Precum am anunțat în numărul nostru trecut în Cluj se ține cursul de pomicultură pentru preoți în timpul dela 8—13 Maiu a. c. Se primesc în total numai 12 preoți, pe cheltuiala statului, primind fiecare câte un pașal de călătorie de K 32 și pentru întreținere o taxă de K 6 la zi.

Preoții, cari doresc să participe la acest curs trebuie să-și trimeată petițiile provăzute cu timbru de K 1 până incluzive 15 Aprilie a. c. direct ministrului de agricultură. Petiția are să conțină numele, domiciliul (comuna și comitatul) etatea și cunoștințele de limbi ale petentului; asemenea este a se aminti dacă ținutul unde domiciliază petentul este potrivit pentru cultura pomilor. Capelani nu se admit la aceste cursuri.

Pe lângă preoți se mai primesc la curs, dar fără ajutor din partea statului, încă 3—4 proprietari sau

agronomi practici, care trebuie să-și înainteze petițiile până la 10 Aprilie 1911.

La școala de grădinărie din Turda cursul de pomicultură se ține dela 20—29 Aprilie a. c. Aici se primesc 16 învățători pe cheltuiala statului, primind fiecare dela stat un pașal de călătorie de K 30 și o taxă de întreținere de K 5 la zi. Sunt preferiți la admitere învățătorii, cari conduc o școală economică de repetiție, mai departe cei din ținuturi, de unde încă n'a participat nici un învățător la astfel de curs.

Petițiile provăzute cu timbru de K 1 trebuie trimise până la 31 Martie 1911 direct ministrului de agricultură și au să conțină: domiciliul (comuna și comitatul), etatea, cunoștințele de limbi ale petentului; activitatea de până acum în școale de pomi, precum și extensiunea școalei încredințată grijei lui; datele din urmă trebuie confirmate prin autoritatea școlară sup.

Asociația regnicolară a institutelor de bani („Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetsége”) a ținut în zilele trecute o adunare în Cluj, la care au participat reprezentanții a vre-o 30 de bănci. S'au ținut mai multe conferințe privitoare la organizația băncilor, asigurarea pensiunilor funcționarilor, asupra „relațiilor de credit ale Ardealului” și a chestiunii locuințelor. În fine s'a întemeiat o secție a „Asociației” în comitetul căreia a fost ales și d-nul Dr. Izidor Marcu.

Donau-Hypothekbank este firma unui nou institut ipotecar întemeiat de capitaliști olandezi în Haga cu capital social de 2 milioane florini olandezi. Scopul noii întreprinderi este deoparte a acorda împrumuturi ipotecare bazate pe scrisuri fonciare pe imobilități din țările coroanei ungare și de altă parte a emite pe baza acestor împrumuturi pe piețele olandeze și alte piețe externe scrisuri fonciare. Sediul centralei băncii „Donau-Hypothekbank” este Haga și al filialei ei pentru Ungaria: Budapesta. În curând noua bancă își începe activitatea.

Recolta Ungariei în anul 1910. În zilele trecute s'au dat publicității din partea ministrului de comerț cifrele definitive privitoare la recolta Ungariei în anul 1910.

Conform acestor date s'a cultivat în 1910 în țările coroanei ungare în jugere catastrale grâu 6.592,927 jug., săcară 2.120.174 jug., orz 2.021,131 jug., ovăs 2.026,179 jug. și porumb 4.918.454 jug.

S'a recoltat în 1910, conform datelor definitive:

grâu	49-30	milioane	măji	metrice
săcară	13-90	"	"	"
orz	12-14	"	"	"
ovăs	10-84	"	"	"
și porumb	54-20	"	"	"

Total 140-38 milioane măji metrice

Recolta mondială a anului 1910 este evaluată de institutul internațional de agricultură din Roma cum urmează:

grâu	983-31	milioane	măji	metrice
săcară	461-34	"	"	"
orz	357-56	"	"	"
ovăs	617-56	"	"	"
și porumb	1094-44	"	"	"

Total 3514-21 milioane măji metrice

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„*Auraria*“, cassă de economii, societate pe acții în Abrud. Inregistrat filiala sa din Ofenbaia.

„*Bănatul*“, institut de credit și economii societate pe acții în Lugoj. Inregistrat modificarea statutelor conform hotărârilor adunării generale extra-ordinare dela 17 Septembrie 1910. *In înțelesul § din statute ziarul oficios al acestui institut este „Krassó-Szörényi-Lapok“, care apare în Lugoj.*

„*Banca Poporală*“ societate pe acții în Deș. Inregistrat alegerea de membru în direcțiune și investirea cu dreptul de firmare a d-lui Dr. Vasile Papp precum și modificarea § 39 din statute.

„*Câmpianri*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Mociu. Inregistrat: filiala sa din Sârmașulmare.

„*Concordia*“, institut de credit și economii, soc. pe acții Szamos-Ujvár. Inregistrat: încetarea calității de membru în direcțiune și a dreptului de firmare a lui Dr. Iuliu Pordea și denumirea din partea fondatorilor de membru nou în direcțiune a lui Vasile Pordea. Mai departe investirea cu dreptul de firmare a directorului executiv Teodor Morar și a prim-contabilului Iosif Albon.

„*Codrul*“, institut de credit și economii societate pe acții în Lupșa. Inregistrat înființarea cu un capital societar de K 30,000. Prima direcțiune o compun: Andreiu Candrea, Ioan Onea, Dr. Petru Șpan (+), Vasile Crișan, Vasile Șpan, Nicolae Sabo, Romul Marcu și Laurențiu Nicoară. Firma societății o vor subscrie doi membrii din direcțiune împreună sau un membru din direcțiune cu directorul executiv, sau cu un funcționar îndreptățit la aceasta.

„*Crișana*“, institut de credit și economii societate pe acții în Brad. Inregistrat modificarea § 41 din statute și deschiderea filialelor din Gurahonecz și Nagyhalmagy-Honczótó.

„*Felső-Kománai hitelszövetkezet*“ în Comana de sus. Inregistrat: deznignarea „*Revistei Economice*“ de ziar oficial al acestei însoțiri.

„*Lumina*“, institut de credit și economii societate pe acții în Sibiu. Inregistrat filiala sa din Turda.

„*Oriental*“, institut de credit și economii societate pe acții în Dobra. Inregistrat alegerea de membrii în direcțiune a d-lor Dr. Ioan Major și Nicodim Ardelean în locul lui Ioan Iuga și Aron Muntean.

„*Racoțana*“, institut de credit și economii societate pe acții Șlica-Mare. Inregistrat fuziunea cu „*Ajutorul*“ societate pe acții tot acolo.

„*Sielariu* și „*Morariu*“, comercianți în Petroșeni. Inregistrat: firma.

„*Someșana*“, institut de credit și economii soc. pe acțiunii în Deș. Inregistrat: deschiderea filialei din Ileana-mare și investirea cu drept de firmare a lui Dr. Pap Victor, N. Cosma și O. Moldovan.

„*Speranța*“, reuniune de împrumut și păstrare în Borgo-Prund. Inregistrat încetarea calității de membru în direcțiune a lui Florian Bozga și înlocuirea lui cu Ioan Dologa fără a i-se da acestuia drept de firmare.

„*Varadiana*“, societate pe acții în Varadia. Inregistrat: Alegerea de director executiv cu drept de firmare a lui Pavel Mica, în locul fostului director executiv Eufrem Mioc și alegerea acestuia de prezident al direcțiunii. Apoi, încetarea dreptului de firmare și abdicarea din postul de prezident a lui Ion Epure.

Firme falite.

„*Iuhász Lajos*“, comerciant Orăștie; Tribunalul Deva. Anunța ea pretenziunilor până la 3 Aprilie, licidarea 20 Aprilie și alegerea comitetului la 22 Aprilie 1911.

Sumar.

Bilanțul „*Victoriei*“. — Adunarea generală jubilară a „*Economului*“ din Cluj. — Jurisdicțiune: *Deciziuni curiale*: Prezentarea cambiei, Responsabilitatea subscritorului de acții nominative, Libelul de depozit, ca hârtie de valoare la portor. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți comerciale și financiare*: „*Banca Poporală*“, Zagra, „*Steua*“. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: Necrolog, Asociația revizorilor ungari, Cursuri de pomicultură, Asociația regnicolară a institutelor de bani, Donau-Hypotheekbank, Recolta Ungariei în anul 1910. — *Din registrul firmelor*. — Firme falite.

Legea Tovărășiiilor

(Legea comercială ungară artic. XXXVII: 1875
cu o introducere și îndrumări pentru înființarea
tovărășiiilor)

de

Vasile C. Osvadă,

directorul însoțirii „*Agricola*“ din Hunedoara și redactorul
foaiei „*Tovărășia*“ din Orăștie.

Se poate comandă la autor sau și prin administrația „*Rev. Economice*“ cu prețul de 50 fl.

„*SĂTMĂREANA*“, institut de credit și econ. în Seini.

CONCURS.

Publicăm concurs pentru un post de **contabil** dotat cu K 1500 salar anual și K 300 relut de cuartir la filiala noastră din *Arded* (Erdőd); mai departe un post de **contabil** cu salar anual de K 1500 și cuartir în natură cu luminat și încălzit; eventual un post de **practicant** salarizat cu K 1000 anual, cuartir în natură cu luminat și încălzit la „*Sătmăreana*“, institut de credit și economii, societate pe acții în Seini.

Cuartirul comun al funcționarilor e în casa institutului.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială superioară; că posed limba română și maghiară în vorbire și scriere, eventual și cea germană; că reflectantul la postul de contabil din *Arded* are praxă indestulitoare pentru a conduce de sine stătător contabilitatea filialei; iar concurentul la postul de contabil la centrală, că are praxă de 2 ani.

Funcționarii aleși au să-și ocupe posturile îndată după alegere sau cel mult până în 1 Maiu a. c.

Recursele se vor înaintă până în 25 Martie direcțiunii institutului de credit și economii „*Sătmăreana*“ în Seini (Szinérváralja)

Seini, la 27 Februarie 1911.

„FRAȚIETATEA”, institut de credit și econ. în Sadu.

„FRAȚIETATEA”, takarék- és hitelintézet r. t., Czóod.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Frățietatea”, soc. pe acții, sunt invitați prin aceasta la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sadu, în casele institutului în 30 Martie st. n. 1911, la oarele 3 d. a. cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul gestiunii anului trecut.
2. Deciziune asupra bilanțului anului 1910, pe temeiul raportului prezentat de comitetul de supraveghiere.
3. Darea absoluturului membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
4. Deciziune asupra împărțirii profitului net.
5. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1911, pentru membri direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.

Sadu, la 10 Martie 1911.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A „Frățietatea”, takarék- és hitelintézet r. t. részvényes urai ezennel a Czódon az intézet saját házában 1911. évi márczius hó 30-án délután 3. órakor tartandó

IV-ik rendes közgyűlésre,

tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a mult évi üzlet eredményéről.
2. Határozat az 1910. évi mérleg tárgyában a felügyelő bizottság jelentése alapján.
3. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagoknak adandó felmentés.
4. Határozat a tiszta nyereség felosztása tekintetében.
5. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok jelenléti átvizsgálásának megállapítása 1911. évre.

Czódon, 1911. évi márczius hó 10-án.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1910 — Mérleg számla 1910. dec. hó 31-én	Pasiva — Teher.	
	K f	K f	
Cassa — Pénztári készlet	7,206.87	Capital societar — Alaptőke	25,000.—
Cambii — Váltók	136,178.50	nevársat — be nem fizetett	1,300.— 23,700.—
Obligațiuni asigurate cu ipotecă — Jelzálogkötelevények	44,128.—	Fond de rezervă — Tartalékalap	2,015.—
Obligațiuni neintabulate — Be nem kebeleztet kötelezvények	4,193.—	Depozite spre fructificare — Takarék betétek	121,100.81
Imobiliil — Ingatlanok	9,110.—	Reescont — Visszleszámitolt váltók	51,055.—
Acții dela bănci — Pénzüntezeti részvények	200.—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	119.—
Spese de fondare — Alapítási költségek	250.—	Tantieme neridicate — Fel nem vett jutalékok	59.50
amortizare — leirás	40.— 210.—	Cont-curent — Folyó-számla	660.—
Mobiliar — Butorzat	600.—	Creditori — Hitelezők	94.65
amortizare — leirás	40.— 560.—	Profit curat — Tiszta nyereség	3,008.71
Interese transitoare — Atmeneti kamatok	26.30		
	201,812.67		201,812.67

Debit — Kiadások.	Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség számla.	Credit — Bevételek.	
	K f	K f	
Interese după depuneri — Kamatok a takarék betétek után	5,812.31	Interese: — Kamatok:	
Diverse spese — Különféle költségek	618.48	dela cambii escontate — leszámitolt váltók után	7,288.17
Marce de prezență — Jelenléti díjak	662.—	dela împrumuturi pe obligațiuni intabulate — jelzálogkötelevények után	2,853.76
Contribuțiune: — Adó:		dela împrumuturi pe obligațiuni neintabulate — be nem kebeleztet kötelevények után	347.44
directă și aruncuri — egyenes és pótdadó	684.99	Provizioni — Illetékek	216.18
10% după interese de depuneri — 10% takarék betétek után	531.23 1,216.22	Profit transpus din anul trecut — Mult évből áthozott nyereség	192.17
Amortizare: — Leirás:			
din spese de fondare — az alapítási költségekből	40.—		
din mobilier — butorzatból	40.— 80.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	3,008.71		
	10,897.72		10,897.72

Sadu (Czóod), la 31 Decemvrie 1910.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

V. Florian m. p., preșident și conducător — elnök és intézeti vezető. Ioan Popica m. p. Constantin Dăncăneț m. p.
I. Pascu m. p. Dr. Vasilie Dan m. p. Ioan Căndea m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății purtate în bună regulă. — Alđirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és az intézet, fő- és segédkönyveivel, melyek jó rendben vezetettnek egybehangzóknak találtuk.

Sadu (Czódon), la 16 Martie 1911.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Petru Tincu m. p. Dumitru Popica m. p. Ioan Marin m. p. Ioan Tattu m. p.

„Însoțire pentru valorizarea laptelui“ în Săliște.**CONVOCARE.**

Membrii „Însoțirii pentru valorizarea laptelui“ în Săliște sunt invitați la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 30 Martie a. c. st. n., la 11¹/₂ oare a. m., în sala de ședințe a primăriei comunale din Săliște, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale, numirea unui notar și alegerea a 2 verificători ai procesului verbal.
2. Prezentarea situațiunii financiare sumare (contul bilanț și contul profit și pierderi) pe anul 1910.
3. Censurarea acestor conturi, hotărîre asupra lor și absolvarea de răspundere a direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.

Membrii cari doresc a lua parte la adunare cu vot deciziv, sunt poftiți a-și depune libelele de membru la cassa primăriei comunale din Săliște pe lângă revers până în 29 Martie a. c. st. n. la 12 oare m.

Se aduce la cunoștință publică, că însoțirea a avut cu finea anului 1910: 421 membri, de ieșit nu a ieșit nimeni, și nici părți fundamentale nu s'au abzis.

Părți fundamentale până la finea anului 1910 au fost subscrise 421 în valoare nominală de K 16,840. Săliște, în 12 Martie 1911.

Direcțiunea.

Activa.	Bilanț cu 31 Decembrie 1910.		Pasiva.	
	K	f	K	f
Depunere la cassa de păstrare, Săliște	10,779	65	Părți de fondare	6,497·26
Depunere la cassa de păstrare poștală	908	63	Fondul de rezervă	580·36
Cassa în numărar	1,322	27	Imprumut	5,000—
Diverși debitori	7,428	71	Diverși creditorii	7,455·79
			Dotarea statutară a fondului de rezervă	905·85
				<u>20,439·26</u>
	20,439	26		

Debit.	Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K	f	K	f
Prețul laptelui furnizat	13,180	02	Prețul untului vândut	13,702·82
Spese de administrare	1,436	46	Prețul produselor laterale	3,557·25
Salar măiestrului	720	—	Interese dela cont-curent	516·78
Interese după părțile de fondare	155	—		
Contribuție erarială și comitatensă	295	—		
Amortizarea utensiliilor	1,084	52		
Dotarea statutară a fondului de rezervă	905	85		
				<u>17,776·85</u>
	17,776	85		

Săliște, la 31 Decembrie 1910.

DIRECȚIUNEA:

Ioan Chirca m. p.,
viceprezident.

Constantin Herția m. p.,
conducător administrativ.

Ioan Pavel m. p.

Petru I. Comșa m. p.

Dumitru St. Herția m. p.

Ioan St. Banciu m. p.

Subsemnatul consiliu de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă și în consonanță cu registrele însoțirii.

Săliște, la 12 Martie 1911.

CONSILIUL DE SUPRAVEGHIARE:

Nicolau Hențiu m. p., prezident.

Dumitru Lăpădat m. p.

Petru Giura m. p.

Iuliu Crișan m. p.

Constantin Criștiu m. p.

„DRĂGANUL“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Beiuș.

AVIZ!

Adunarea generală a institutului de credit și economii „Drăganul“ ținută la 28 Ianuarie st. n. 1911, a hotărât asupra urcării capitalului social, dela K 200,000 la K 400,000 prin emiterea alor 2000 acții în valoare nominală de câte K 100. Pentru îndeplinirea acestei hotărâri, adunarea generală însăș a luat unele măsuri, pe când altele au fost încredințate bunei chibzuieli a direcțiunii. Bazați deci pe rezoluțiunea și totodată pe autorizația primită dela adunarea generală, și invitându-Vă la subscrierea acțiilor din emisiunea nouă, ne luăm voie a comunica următorul

plan pentru noua emisiune de acții:

1. Capitalul societar al institutului de credit și economii „Drăganul“, societate pe acții în Beiuș, se va spori prin emiterea alor 2000 acții nouă, în valoare nominală de câte K 100 cu K 200,000, astfel capitalul societar va fi acum K 400,000.

2. La plasarea acestor acții vor fi preferiți acționarii vechi, — asigurându-li-se dreptul de a putea cumpăra atâtea acții nouă, câte acții posed din prima emisiune, întrucât acțiunile lor vechi le vor prezenta la cassa institutului până în 1 Aprilie st. n. 1911, — și întrucât deodată cu prezentarea acestora vor plăti K 30 din prețul fiecărei acții noi.

3. Actualii acționari ai institutului au dreptul de a cumpăra pentru K 110 o acție nouă, din care sumă K 100 se vor transpune la capitalul social, iar K 10 la fondul de rezervă.

4. Întrucât acționarii actuali până în 1 Aprilie st. n. 1911 nu și-ar reclama acest favor și drept de întâietate și nu ar împlini condițiunile de sus, — acțiunile rămase astfel neoptate se vor vinde prin direcțiune după buna ei chibzuială, însă nici o acție și nici într'un caz mai ieftin decât cu K 110.

5. Acțiunile nouă, după achitarea prețului întreg, — începând însă numai din 1 Ianuarie st. n. 1912 — vor avea toate drepturile și beneficiile acțiunilor vechi.

6. După ratele plătite institutul va solvi 5%, iar după ratele restante va încasa 6 $\frac{1}{2}$ %, dela restanțieri. Institutul își rezervă însă tot dreptul de a proceda față de restanțieri conform statutelor și în înțelesul §§-lor 153 și 171 din legea comercială, — anulând acțiunile acelea, a căroră preț nici după provocarea publicată în foaia oficioasă a institutului nu s'ar achită și făcându-l responsabil pe acționarul restanțier pentru întreaga valoare a acției plătite.

7. Pentru achitarea prețului acțiunilor nouă se fixează următoarele modalități și termine:

a)	până în 1 Aprilie	1911	se plătește pentru fiecare acție nouă	K 30
b)	„ „ 1 Iunie	1911	„ „ „ „ „ „	20
c)	„ „ 1 August	1911	„ „ „ „ „ „	20
d)	„ „ 1 Octomvrie	1911	„ „ „ „ „ „	20
e)	„ „ 1 Decemvrie	1911	„ „ „ „ „ „	20

8. Asupra condițiunilor de plătire ale acțiunilor rămase neoptate și vândute eventual la neacționari — va hotărî direcțiunea.

Pentru a înlezni reclamarea favorurilor asigurate vechilor acționari, alăturăm un formular de declarațiune, rugându-Vă, să iscăliți actul, și anexând acțiunile vechi, să-l trimiteți cel mai târziu până în 1 Aprilie st. n. 1911 pe adresa institutului. Acei acționari, cari vor prezenta în persoană acțiunile vechi la cassa institutului, optând verbal acții din emisiunea nouă, nu au trebuință de formularul alăturat.

Dat în Beiuș, la 5 Februarie st. n. 1911.

Direcțiunea.